

Geschiedenis

De geschiedenis van het Waardeiland. Aflevering 4.

Geschreven door W.Vingerhoed

Kettingbrug

Inleiding.

Dit wordt de derde aflevering van mijn hand en die zal gaan over de belangrijkste brug voor de bewoners van het Waardeiland, want zonder die brug zou het Waardeiland nog steeds een echt eiland zijn waar je alleen op of af kunt met behulp van een boot. (Die andere brug vergeet ik maar voor het gemak want daar mag je toch niet overheen rijden). Het is best aardig om iets uit te zoeken en ik nodig graag anderen uit om hun inbreng te leveren over de geschiedenis van dit eiland. Ten eerste is het leuk om daarover te lezen maar ten tweede houden we daarmee onze website interessant.

Om iets meer te weten te komen over het ontstaan van de Kettingbrug, ben ik naar het Gemeente Archief Leiden geweest, een plaats met een schat aan informatie over alles en nog wat.

Elke keer als ik daar was, waren er ook redelijk veel andere mensen die naar gegevens zochten, vooral mensen die bezig zijn om hun stamboom te achterhalen.

Maar ik wilde meer weten van de Kettingbrug en ben achter de computer gaan zitten. Door het opgeven van wat kernwoorden, word je verwezen naar boeken en artikelen waar meer gegevens staan. Misschien interessant te vermelden dat Leiden een echte bruggenstad is.

Dat is nu zo, maar dat was vroeger nog veel meer.

In "Staat der bruggen, gelegen in openbare wegen binnen de gemeente Leiden", getekend op 21 december 1916 door de toenmalige burgemeester N.C. De Gijsselaar, zien we dat er op dat moment in Leiden 135 bruggen zijn die voldoen aan bovenstaand criterium.

Er waren beslist meer bruggen maar die voldeden niet aan het criterium "gelegen in openbare wegen".

Als voorbeeld noem ik de Asschuurbrug en de Kettingbrug. Deze bruggen hebben veel te maken met de Koninklijke Nederlandsche Grofsmederij en waren toen waarschijnlijk alleen bedoeld om mensen en materieel naar de fabrieksplaatsen te brengen die vaak op een eiland in Leiden werden gebouwd.

De Asschuurbrug heeft tot 1981 nog dienst gedaan, leidde naar een groot gebouw bij de Haven waar het afval van de bewoners van Leiden naartoe werd gebracht. Die brug is er nu niet meer, wel de Kettingbrug.

Er zijn veel meer bruggen in Leiden “gesneuveld” vooral door andere inzichten over de bereikbaarheid en toegankelijkheid. En met het dempen van grachten verdwenen ook vele bruggen.

In het “Bruggenboek” (een zeer informatief boek, ook weer in te zien bij het Gemeente Archief Leiden), staat niets vermeld over de geschiedenis van de Kettingbrug.

Voor de geschiedenis van deze brug moeten we terug naar het roemruchte verleden van de “Grof” zoals de Koninklijke Nederlandsche Grofsmederij in de volksmond werd genoemd.

Over die geschiedenis is inderdaad veel geschreven, zelfs hier op onze website is daar over geschreven onder de titel K.N.G. wat niets te maken heeft met de show en marching band Kunst En Genoegen (K&G), die zeker in Leiden en omgeving beroemd genoemd mag worden.

Na enige naspeuringen blijkt de eerste brug tussen het vaste land en het Waardeiland te zijn gebouwd in 1900, want er is een zogenaamd consent gevonden, dat is een officieel document, een toestemming, verleend door het Provinciale Bestuur om daar een brug te mogen bouwen. Dit consent is gedateerd op 15 april 1899. De eerste brug was een draaibrug met voldoende draagvermogen want er reden vrachtauto's over en weer met zware lading.

Het werk werd gegund voor toen f 3.600,00. De “Grof” ging met vele ups en downs gepaard, maar in die tijd meer ups dan downs en zo kwam het dat in 1969 de huidige Kettingbrug werd gebouwd door de grofsmederij zelf. Die maakte trouwens wel meer dan alleen kettingen. Ankers, bruggen, schepen en andere zware ijzeren objecten werden op het Waardeiland gemaakt en over de hele wereld vervoerd.

In het reeds genoemde artikel van K.N.G. kunt u lezen dat in 1973 de bestemming van het Waardeiland werd veranderd van industrie naar woongebied. Wel snel na het bouwen van die nieuwe brug. Misschien toch een beetje doorgestoken kaart?

Van de nieuwe (en huidige) brug is iets meer bekend. Het type is een vaste brug, een plaatbrug.

De omschrijving is: stalen liggers, orthotrope plaat met kunsthars slijtlaag. Mij zegt het niet zo veel, maar misschien dat kenners dit wel aanspreekt. Verder staan er nog wat cijfers over doorvaarthoogte en breedte, over de breedte van het brugdek en over de wegindeling.

Enige jaren geleden is er groot onderhoud geweest aan de Kettingbrug en daarmee zijn waarschijnlijk alle cijfertjes aangepast. Wat nog wel van belang is te melden, is dat de onderhoudsplicht van de Kettingbrug bij de Gemeente Leiden ligt.

Bronvermelding: Archief Gemeente Leiden.